

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کارگاه تخصصی

گروه تاریخ شهرستان قائمشهر

بازخوانی و تحلیل محتوای کتاب

تاریخ ۱۱ (درس ۱۶)

نگارش و تدریس :

احمد حداد عراقی

وضعیت اروپا در آستانه رنسانس

× سده ۱۴ و ۱۵ میلادی را باید صحنه آمیخته ای از پیشرفته های فرهنگی، خشونت اجتماعی، مصایب اقتصادی و خصومت مذهبی به شمار آورد. به ویژه سده ۱۴ م عصر فلاکت و مصیبت بود، طاعون یا مرگ سیاه یک چهارم جمعیت را در سنین اولیه هلاک کرد و کمبود نیروی کار در بهبود اقتصاد، اروپا را نسلها عقب انداخت. شورشها به شدت سرکوب شد، سرمایه داران در حال انباشت ثروت، جنگ های صدساله، اختراع توپ، تنزل اعتبار و قدرت معنوی کلیسا از عوامل این دوران است.

رنسانس و عصر جدید

{۱۵۰۰-۱۸۰۰م}

× معنای رنسانس:

× رنسانس به معنای نوزایی و تجدید حیات و به عبارتی احیای فرهنگ یونان و روم و همچنین تغییر و تحول اساسی در جنبه های چهارگانه و ایجاد پایه های تمدن نوین غرب. و به عبارت دیگر رنسانس به مفهوم هدایت جریان فکری و فرهنگی و تفکر در سبک جدیدی از زندگی است.

ایتالیا آغازگر رنسانس {چرا؟}

۱- رشد شهرنشینی

- ✘ ارتباط شهرنشینی با تجارت
- ✘ جنگ های صلیبی
- ✘ وجود شهرهای بندری مانند ونیز، جنوا، فلورانس
- ✘ رشد بازرگانی و بانکداری (تشکیل بورژواها)
- ✘ حامی علم و فرهنگ و هنر (مسن ها)
- ✘ وجود خاندنهای معروف همچون مدیچی
- ✘ درگیری میان پاپ و پادشاهان

۲- گسترش روابط فرهنگی با جهان اسلام

- ✘ اندلس راهی برای ارتباط فرهنگی و هنری
- ✘ جنگ های صلیبی
- ✘ گسترش روابط تجاری
- ✘ گسترش مدارس علمی به سبک مسلمانان
- ✘ استفاده وسیع از علوم و کتب دانشمندان مسلمان

۳- پیشینه فرهنگی و تاریخی

- ✘ ایتالیا قلب امپراتوری روم باستان
- ✘ معماری باستانی شکوه تمدن یونانی رومی
- ✘ هنر و معماری انگیزه مطالعه آثار باستان

دستاوردها و تحولات رنسانس در عصر جديد

۱- گسترش اندیشه اومانیسم

- ✘ حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان در فرهنگ یونان باستان
- ✘ انسان محور و مدار جهان
- ✘ انسان گرایی ارزشمندی دنیا ، نقطه مقابل کلیسای آخرت گرا
- ✘ قلمرو اومانیسم: ادبیات، هنر و معماری، تعلیم و تربیت

هنر عصر رنسانس و سه بخش اساسی آن

۱- نقاشی

۲- پیکر تراشی (مجسمه سازی)

۳- معماری

ویژگی مهم آن:

۱- موضوع و سبک آن به قرون وسطی به کلی متفاوت است.

محور آن انسان و طبیعت است

۲- تاکید بر زیبایی و خصوصیات جسمانی و خصلت های درونی انسان

هنر مندان عصر رنسانس

× ۱- لئوناردو داوینچی: (۱۴۵۲-۱۵۱۹)

× دانشمند ، نقاش ، مجسمه‌ساز ، معمار ، موسیقی‌دان ، ریاضی‌دان ، مهندس ، مخترع ، آناتومیست ، زمین‌شناس ، نقشه‌کش ، گیاه‌شناس و نویسنده ایتالیایی دوره رنسانس بود. نبوغ او شاید بیش از هر چیز دیگری مورد توجه بوده‌است. لئوناردو معمولاً به عنوان نمونه بارز یک مرد رنسانس معرفی می‌شود. از او به طور گسترده بزرگترین نقاش تاریخ یاد می‌کنند. عده‌ای نیز او را با استعدادترین شخصی می‌دانند که تا کنون در این جهان زندگی کرده‌است.

رافائل

× رافائل، نمونه وارترین هنرمند دورهٔ رنسانس پیشرفته است. او با آنکه شدیداً تحت تأثیر لئوناردو داوینچی و میکل آنژ بود، سبک خاصی پدید آورد که آرمانهای هنر رنسانس پیشرفته را به روشنی بیان می‌کند. او ضمن آنکه از هنر هنرمند دیگری می‌آموخت، به نیروی ابتکار و اصالت پر توان خود نیز میدان می‌داد؛ آنچه را که بهتر می‌توانست به کار گیرد، جذب می‌کرد و گرایش کلاسیک روزگار خویش را به قالب شکل می‌ریخت. او چنان خستگی ناپذیرانه با روحیه هنر کلاسیک کار می‌کرد که هنرش را تقریباً می‌توان رستاخیز هنر یونان در اوج تکاملش تلقی کرد. گوته، شاعر و منتقد پر آوازه آلمانی، دربارهٔ رافائل گفته است که وی مجبور به تقلید از یونانیان نبود زیرا خودش همچون یونانیان می‌اندیشید و احساس می‌کرد.

میکل آنژ

✘ (۱۴۷۵ - ۱۵۶۴)، نقاش، پیکرتراش، معمار و شاعر ایتالیایی است. میکل آنژ یکی از هنرمندان نابغه تاریخ و معروفترین چهره رنسانس ایتالیا است.

✘ میکل آنژ زمانی به فلورانس بازگشت که کشیشی از فرقه دومینیکنها به نام «حیرولامو ساونارولا» با برقراری «تئوکراسی» و «حکومت مذهبی»، قدرت را در دست گرفته و مسیر سیاسی و اجتماعی جامعه را دستخوش تغییرات نموده و قوانین سخت مذهبی را به مردم تحمیل کرده بود. این تحولات در افکار میکل آنژ جوان، دانه و دیگر افلاتونیان تأثیر عمیق برجای نهاد.

دستاوردها و تحولات رنسانس در عصر جديد

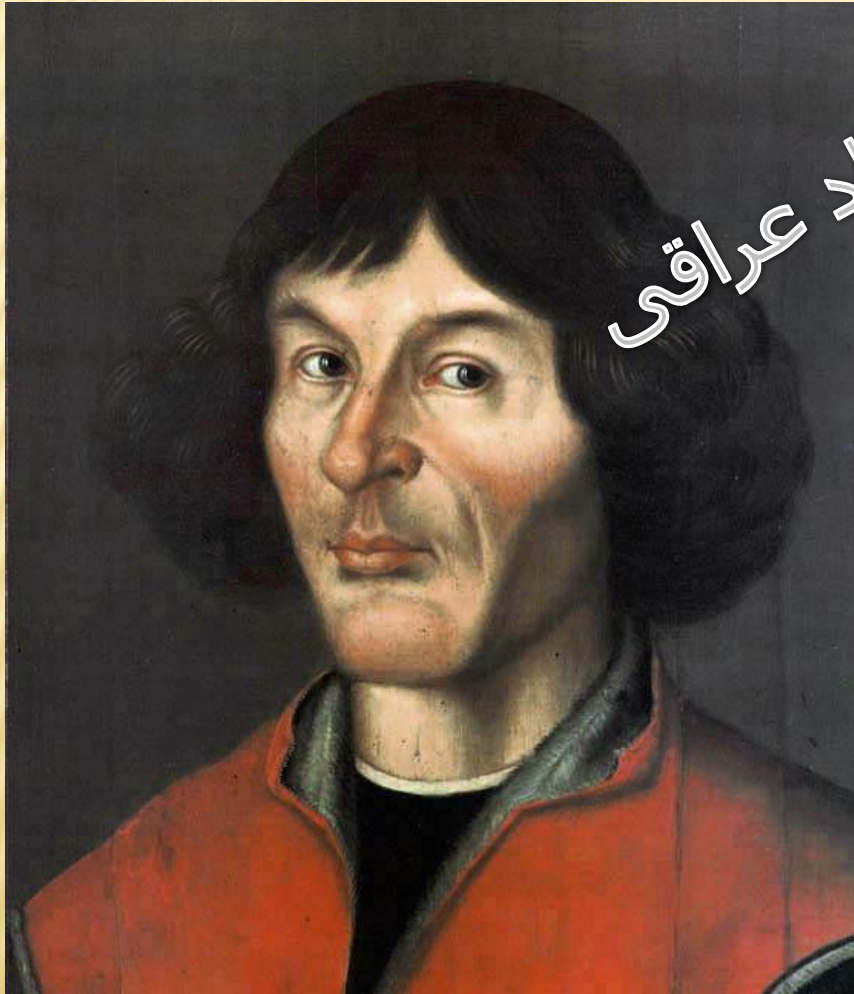
۲- تحولات علمي

- × ۱- تغيير در نگرش علمي
- × ۲- آشنائي با پيشرفته‌هاي علمي مسلمانان
- × ۳- توجه به علوم طبيعي و روشهاي علمي بر اساس مشاهده و تجربه
- × گسترش علومي همانند: ستاره شناسي، داروسازي، سبك تحقيق علمي و .....
- × اختراع ماشين چاپ توسط يوهانس گوتنبرگ

نیکلاس کوپرنیک

خلیج عراقی

× (۱۱۴۷۳ - ۱۵۴۳) ستاره شناس، ریاضیدان و اقتصاد دان لهستانی بود که نظریه خورشید مرکزی منظومه شمسی را گسترش داد و به صورت علمی درآورد. وی پس از سالها مطالعه و مشاهده اجرام آسمانی به این نتیجه رسید که بر خلاف تصور پیشینیان زمین در مرکز کائنات قرار ندارد، بلکه این خورشید است که در مرکز منظومه شمسی است و سایر سیارات از جمله زمین به دور آن در حال گردشند.

× نظریه انقلابی کوپرنیک یکی از درخشانترین کشفیات عصر رنسانس است که نه فقط آغازگر ستاره شناسی نوین بود، بلکه دیدگاه بشر را درباره جهان هستی دگرگون کرد.

دستاوردها و تحولات رنسانس در عصر جديد

۳- اکتشافات جغرافيايي و شروع استعمارگري اروپايان

- × ۱- انگيزه اکتشافات
- × سرزمين هاي ناشناخته
- × چين و هند
- × حکومت قدرتمند ايران
- × مانعي در هجوم از راه خشکي
- × گسترش تجارت از راه خشکي
- × وجود دولت عثماني
- × به جان خريدن راه دريايي
- × چرا پرتغال و اسپانيا آغازگر بودند؟
- × ۲- افزايش اطلاعات جغرافيايي
- × افزايش مهارت دريانوردي
- × فنون نقشه کشي
- × استفاده از قطب نما و اسطرلاب

پیشگامان اکتشافات جغرافیایی

× **آلفونسو د آلبوکرکه** (زاده ۱۴۵۳ پرتغال - مرگ: ۱۵۱۵ در گوا، هند) کاشف و دولت مرد پرتغالی است.

× او یک نجیب زاده، جنگجو و سرهنگ دریایی پرتغالی بود که فعالیت‌های نظامی و اجرایی وی، موقعیت دولت استعماری پرتغال را در اقیانوس هند برقرار گرداند. او به خاطر استراتژی موفقیت آمیزش به عنوان نابغه فاتح نظامی یاد می‌شود.

پیشگامان اکتشافات جغرافیایی

✘ هنری دریانورد او در شهر ساگرس (پرتغال) در نزدیکی کیپ سینت وینسنت بزرگ شد و در آنجا یک رصدخانه و اولین مدرسه ی آموزشی دریانوردی در اروپا را تاسیس کرد. وی در تصرف سیتا در شمال آفریقا در سال ۱۴۱۵ نقش عمده ای داشت و هنر کشتی سازی را تا حدی بهبود و توسعه داد و این اتفاقات وی را وارد سفرهای اکتشافی کرد.

پیشگامان اکتشافات جغرافیایی

✘ **کریستف کلمب** ۱۴۵۱-۲۰ مه ۱۵۰۶) یک سوداگر و دریانورد اهل جنوا در ایتالیا بود که بر حسب اتفاق قاره آمریکا را کشف کرد. او که از طرف پادشاهی کاستیل (بخشی از اسپانیا) مأموریت داشت تا راهی از سمت غرب به سوی هندوستان بیابد، در سال ۱۴۹۲ با سه کشتی از عرض اقیانوس اطلس گذشت اما به جای آسیا به آمریکا رسید. کلمب هرگز ندانست که قاره‌ای ناشناخته را کشف کرده‌است. سفرنامه کریستف کلمب به آمریکا در قالب ۴ سفر اکتشافی صورت گرفت.

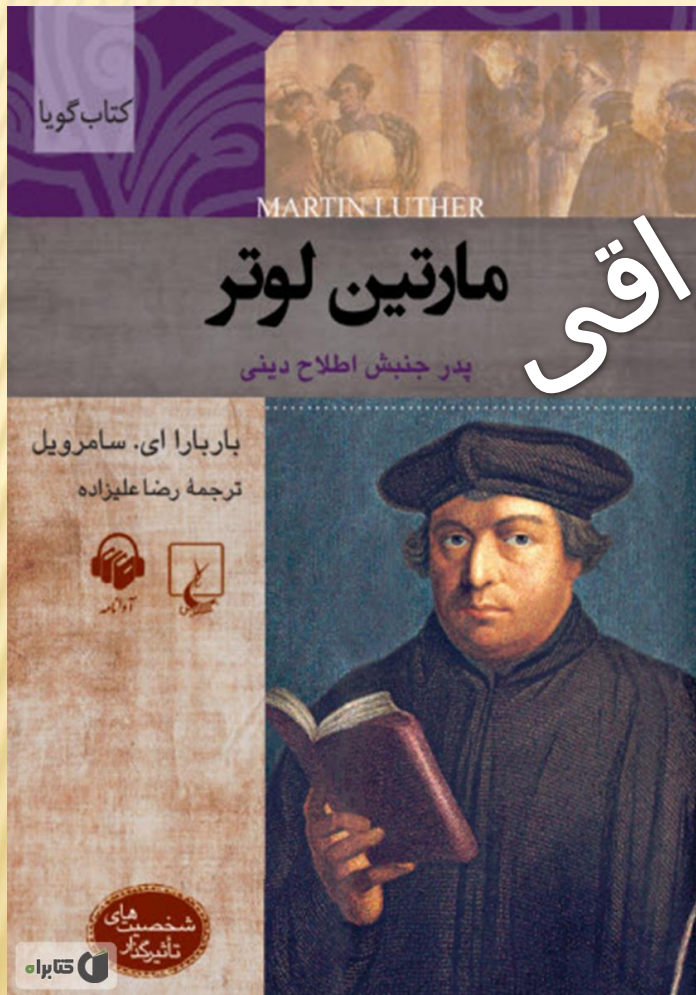
پیامدهای اکتشافات جغرافیایی

- ✘ ۱- نابودی فرهنگ و تمدن بومیان
- ✘ ۲- رشد استعمارگری
- ✘ ۳- غارت منابع و ثروت بومیان
- ✘ ۴- تجارت بردگان

اصلاح دینی و نهضت پروتستان

- ۱- دلایل رشد نهضت مذهبی در اروپا
- ۲- نقش مصلحان دینی در اروپا
- ۳- نتایج پیدایش نهضت پروتستان

حداد عراقی

رئسانس و عسر ءءءء

ءءءء عرءءءء

× ءهفه و نءارء:

× اءمء ءءءء عرءءءء

× سرءروه ءارفء ءهرءءءء ءءمءهر

× ءاءفز ۹۶

× و من الله ءءوففء